

Leugenexpert over "misdaad-autoriteit" Stéphane Bourgoïn: "Als je eenmaal begint met liegen, kan je nog moeilijk stoppen"

Stéphane Bourgoïn is Frankrijks bekendste autoriteit over seriemoordenaars. Hij interviewde psychopaten, schreef tientallen boeken en was een veelgevraagd expert in binnen- en buitenland. Maar hij heeft nu toegegeven dat hij zich een carrière bij elkaar heeft gelogen. Hoe komt het dat iemand zo verstrikt geraakt in zijn eigen leugens? "Hoe meer je liegt, hoe beter je erin wordt", zegt leugenexpert Sophie van der Zee. "En als je je carrière errond bouwt, dan is liegen het enige wat je kan blijven doen."

Kathleen Heylen
do 14 mei 07:42

Groot schandaal in Frankrijk: het leven en werk van de bekende misdaadexpert en -auteur **Stéphane Bourgoïn** (67) blijkt voor een groot deel gebaseerd te zijn op leugens. Tientallen jaren lang wist hij een indrukwekkende carrière op te bouwen vanwege zijn kennis over en contacten met seriemoordenaars. Hij schreef tientallen boeken die in meer dan tien talen vertaald zijn, reisde de wereld rond voor lezingen en debatten.

En ook in de media was hij een veelgevraagde expert. Er is geen enkele televisiestudio in Frankrijk waar hij niet minstens een keer te gast geweest is, geen krant of ander nieuwsmedium waar hij niet in verschenen is. Hij gold niet alleen als een nationale, maar ook een internationale autoriteit. Ook in België werd hij opgevoerd, vooral door zijn kennis over seriemoordenaar Michel Fourniret. Twijfels over zijn expertise waren er nooit. Tot begin dit jaar.

JUSTITIE

Beroemde expert over seriemoordenaars blijkt serieleugenaar: "Ik heb veel verzonnen"

wo 13 mei 16:29

"Een YouTube-kanaal dat gespecialiseerd is in misdaad en criminaliteit postte enkele video's waarin ze Bourgoïn beschuldigden van leugens, halve waarheden en tegenstrijdigheden", vertelt correspondent **Frank Renout**. "Daarna zijn ook de grote media erop gesprongen. De druk werd uiteindelijk zo groot dat hij niet anders kon dan bekennen."

Waarover heeft Bourgoïn zoal gelogen? "Hij zei bijvoorbeeld altijd dat hij een opleiding bij de FBI gevolgd had, maar daar blijkt niemand hem te kennen. Hij heeft passages uit zijn boeken gekopieerd uit Engelstalige boeken. Anekdoten die hij vertelde tijdens lezingen bleek hij ergens gehaald te hebben van een FBI-medewerker. Hij beweerde ooit Charles Manson (de moordenaar van Sharon Tate, de geliefde van regisseur Roman Polanski, red.) lang geïnterviewd te hebben, dat blijkt ook niet te kloppen. En hij zou in 1976 zijn eigen partner verloren hebben door een seriemoordenaar, ook dat blijkt verzonnen te zijn."

"In Frankrijk komt dit aan als een donderslag bij heldere hemel. Hij werd overal geroemd om zijn vermeende enorme vakkennis en nu blijkt er maar weinig van aan. Het is moeilijk voor de media om te erkennen dat ze dat niet gezien hebben. Voor mij ook, ik heb Bourgoïn wel eens gesproken en ik merkte het niet", geeft Renout toe.

"Liegen is het enige wat je kan blijven doen"

Hoe komt het dat iemand zo verstrikt geraakt in zijn eigen leugens? Hoe hou je het vol om een leven lang te liegen? "Een keer dat je een leugen vertelt, wordt het steeds makkelijker om de volgende te vertellen", zegt **Sophie van der Zee**, die onderzoek doet naar leugendetectie aan de Erasmus School of Economics in Rotterdam. "We zien dat zelfs in fMRI-onderzoek in de hersenen: de obstakels om leugens te vertellen, worden kleiner. Hoe meer je het doet, hoe beter je erin wordt."

"In het geval van Bourgoin komt er nog bij dat hij een mediafiguur was, zijn leugens vormden een onderdeel van zijn beroep. Dan kan je al helemaal niet meer terug. Als je boeken schrijft, in de media komt, met dingen die niet kloppen, dan is liegen het enige wat je kan blijven doen. En de ene leugen leidt tot de volgende."

We zien dat zelfs in fMRI-onderzoek in de hersenen: de obstakels om leugens te vertellen, worden kleiner. Hoe meer je het doet, hoe beter je erin wordt.

En dat is vermoeiend. "Liegen wordt moeilijker om vol te houden, zeker als je een web van leugens hebt. Het wordt lastig om feit van fictie te onderscheiden. Het kan zijn dat je gaat geloven in je eigen leugens. Kijk, als je een vraag krijgt, is de standaardreactie dat je de waarheid vertelt. Maar als je bijvoorbeeld tijdens een ondervraging een alibi hebt dat je steeds blijft herhalen, dan wordt dat de standaardreactie. Dan wordt dat 'de waarheid'."

"We kunnen beter liegen dan leugens detecteren"

Niemand heeft al die jaren aan de verhalen van Bourgoin getwijfeld. "Zo werkt de samenleving niet, dat is evolutionair zo bepaald. Volgens de evolutietheorie zal iemand die succesvoller is meer kans op slagen hebben, meer nakomelingen hebben, opdat die genen beter verspreid worden."

"Wat we in onderzoek zagen, is dat mensen die zich succesvoller, slimmer, interessanter voordoen dan ze werkelijk zijn, vaker nakomelingen kregen. Dus die genen zijn vaker doorgegeven. Daardoor zijn we beter in het liegen dan in het detecteren van leugens."

"Het is ook moeilijk om aan te tonen dat iemand liegt. Het is vaak een gevoel, iets dat we denken: hier klopt iets niet. Maar dat uitspreken, iemand confronteren, dat heeft een negatief effect op de onderlinge relatie en op de samenhang in een groep."

Kan Bourgoin hier beter van worden?

IEMAND

"Er zijn mensen die willen dat ik er niet meer ben. Dat ik in een kelder woon en onzichtbaar ben"

wo 27 dec 2017 11:30

Bourgoïn zegt opgelucht te zijn dat de waarheid nu uitgekomen is en dat hij in therapie wil gaan. Kan je daar wel van "genezen"? Uitkomen voor je leugens, zelfs na zo'n lange tijd, is geen slechte zaak, zegt Van der Zee.

"We zien dat het op langere staat beter is voor je eigen mentale gezondheid. En zelfs voor je carrière hoeft het niet slecht te zijn. Denk aan **Diederik Stapel**, een Nederlandse hoogleraar sociale psychologie die enkele jaren geleden in opspraak kwam omdat hij moest toegeven dat hij gefraudeerd had met onderzoeksresultaten. Hij schrijft boeken, wordt gevraagd voor lezingen. Het is niet ondenkbaar dat Bourgoïn zelf nu het onderwerp wordt van bijvoorbeeld een Netflix-serie."

Het verhaal van Stéphane Bourgoïn: "Leugens, leugens, leugens"

0:00 / 9:31

- [Justitie](#)

<https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2020/05/14/leugenexpert-over-bekentenis-van-stephan-bourgoïn/>

*Ref.: Leugenexpert Stéphane Bourgoïn.docx
vrijdag 15 mei 2020*